

ELS INTOCABLES

L'APARADOR

Dues veus de l'Alguer

PERE CATALÀ I ROCA

D'inici, enten-
gui's que no
ens referim a
cantants (com
podrien ser,
posem per cas, les vellutades
veus de Franca Masu i Pau
Dessi). Es tracta de veus ex-
pressades en dos llibres de
versos, de recent edició. Els
respectius autors són Àngel
Scala i Antoni Canu i, sense
que jo em proposi aquí de fer
la crítica literària d'aqueixos
llibres, considero, tanmateix,
que escau d'aportar el coneixement,
a través de l'AVUI,
d'ambdues obres, val a dir
que de concepció força dife-
rent, com apreciarem.

Un cert ordre cronològic
-l'edat dels autors- em me-
na a parlar en primer lloc de
Memòries (poesies alguereses),
d'Àngel Scala. La trentena de
poesies que hi són recollides
fan consignar al prologuista
Carlo Demartis que Scala "no
se revisti del títol de lletrat,
que no demana reconeixements,
que no presumi de ésser gran
poeta laureat, ma que, no obstant
això, escriu, escriu i escriu per no
perdre la memòria dels moments de
la vida, de la història individual i
collectiva, nomanco que mantenir
viva la pròpia identitat cultural i
lingüística". En efecte, Scala signi-
fica un testimoni notarial, amb
composicions com *L'Alguer és
morint*, escrita l'any 1974 i que
comença: "La mort és siguin-
te, Alguer mia / ne sés per-
dent fins lo parlar. / Sés di-
ventant una babilònia: / qui
parla en sard i qui en italià".
Més: "Morint són los palaus
antics, / morint són les tradi-
cions. / Alguer mia: si no hi ha
gent que te salva / ne cauran
també los bastions".

Ens assabentem que qui ho
escriu té perfectament el dret
de dir-ho, puix que compta
avui l'edat de noranta anys!
"Só nat a l'Alguer, al carrer de
Polleta (via Maiorca) lo 30 de
gener de l'any 1911". L'auto-
biografia d'Àngel Scala re-
porta que: "Al 1931 só partit a

Una imatge del passat de la badia de l'Alguer, a Sardenya

*Les dues veus
que ens vénen
de l'Alguer,
la dels poetes
Àngel Scala
i Antoni Canu,
inviten a
la meditació
profunda*

tirar la leva com soldat de
marina... Aqueixa experièn-
cia m'ha donat la possibilitat
de menjar tres voltes al dia,
de conèixer països nous i
tantes bones persones". Entre
d'altres records bèl·lics: "La
nit del 17 de maig 1943 l'avi-
ació anglesa ha bombardat
l'Alguer fent un gran desastre
de persones i coses, així és
estada destruïda la casa mia i
anys de sacrificis amb ma
muller". "Amb ma muller Pi-
nutxa Petretto havem tengut
quatre fills: Franco, Liana,

Caterina i Tore" (precisament
és aquest darrer, ferm catala-
nista, qui m'ha proporcionat
el referit llibre del seu pare;
gràcies).

La casualitat ha establert
coincidència amb la presen-
tació que, a l'Ateneu Barce-
lonès, el dia 8 de maig, i amb
l'assistència de l'autor Anto-
ni Canu, ha estat feta del lli-
bre, també poemàtic, *En l'arc
dels dies*. Les circumstàncies
personals són distintes: "Anto-
ni Canu és nat a Ocier,
d'on, de petit, s'és transferit
a l'Alguer. De llengua mare
sarda, se integra a la cultura
de la nostra ciutat. Per co-
nèixer més en profunditat i
utilitzar amb més propietat
l'alguerés freqüenta, a partir
del 1985, l'Escola de alguerés
Pasqual Scanu i, successiva-
ment, se fa soci de l'Obra
Cultural. Al 1990 comença a
utilitzar l'alguerés també
com expressió poètica. Al
1995 publica, per primera
vegada, *Poesies*".

"Aquest segon volum de
Antoni Canu -manifesta el
prologuista Antoni Nughes-
ofereix els nous horitzons del
món interior sempre més

suggestiu de aquest poeta. A
part els continguts poètics,
que Giulia Lanciani il·lustra
amb extraordinària capacitat
de penetració, incomparable
sensibilitat i amorosa passió,
En l'arc dels dies és, del punt de
vista lingüístic, la demostra-
ció i la confirma més evident
que la llengua és l'instru-
ment més eficaç i la clau més
segura per qui vol penetrar
l'ànima d'una comunitat, ai-
xí com resta la manera ideal
per se integrar en la sua cul-
tura". Amb paraules pròpies
de Lanciani: "*Canu ha fatto suo
l'idioma del paese che a dieci
anni lo ha adottato*". I a hores
d'ara Antoni Canu incorpora
a la poètica catalana compo-
sicions com *Minyonia*, on ex-
pressa: "Só creixit / al dolorós
resar / de les avemaries; / que
anaven i veniven / com los
solcs nous / oberts amb l'a-
rado. / Les pregàries / són es-
tades lo meu pa, / ompliven
l'espai / on viviva / i la casa de
l'ànima, / on agafava / els
pecats per la cua / fent-los
voletejar / com estels".

Les dues veus que ens vé-
nen de l'Alguer inviten a la
meditació profunda.

Isaac Asimov, *Jo, robot*.
Traducció d'Antoni Ibarz i
Joaquim Martí. Proa.
Barcelona, 2001.

Reedició en butxaca d'una
de les obres fonamentals
d'Isaac Asimov (Petrovi-
ci, Rússia, 1920 - Nova York,
EUA, 1992), que, amb una sò-
lida formació científica, va ser
un dels grans especialistes en
el gènere de la ciència-ficció.
L'autor de la trilogia *La Funda-
ció* (que va tenir un gran èxit
internacional), en aquest cas
ens planteja els problemes
ètics que envoltarien el món
dels robots humanoides.

Okakura Kakuzo, *El llibre del
te*. Traducció d'Esteve Serra.
J.J. de Olfàeta, Editor.
Palma, 2001.

Dins la col·lecció *El petits
llibres de la saviesa*, trobem
aquest petit volum que
ens explica els detalls de la fi-
losofia del te, que expressa,
amb la seva bellesa, elegància i
simplicitat, tota una concepció
de l'home i la naturalesa. Abans
de ser una beguda el te era una
medicina però, al segle VIII, a la
Xina, va començar a ser una
distracció elegant fins que al
Japó del segle XV es va convertir
en una religió estètica.

ELS LLIBRES MÉS VENUTS

Del 7 al 13 de juny. Amb la col·laboració del Gremi de Llibreters i de les llibreries Àncora y Delfin, FNAC, Documenta, Proa-Espais, Bosch, Crisol, Ona i Laie, Llibreria 22, Catalonia, Les Voltes, La Rambla, Casa del Llibre, Robafaves i Tres i Quatre.

FICCIÓ

El millor dels mons
Quim Monzó. Quaderns Crema

El jardiner constant
John Le Carré. Edicions 62

Habitació zero
Manel Bonany. Quaderns Crema

La noia de la perla
Tracy Chevalier. La Magrana

La felicitat
Lluís-Anton Baulenas. Edicions 62

La muntanya de l'ànima
Gao Xingjian. Columna

John Le Carré

NO FICCIÓ

Hem de parlar
Andreu Buenafuente. Columna

Cinc cèntims d'òpera
Roger Ailer. Pòrtic

Compte enrere
Francesc Escribano. Edicions 62

Què pensa Heribert Barrera
Enric Vila. Proa / Dèria

Qui s'ha endut el meu formatge?
M.D. Spencer Johnson. Urano

El plaer d'aprimar-se
Pere Tàpias. Columna

Francesc Escribano